

Stöd i vardagsekonomi

**till personer i tränings- och försöklägenheter
samt
till personer med hyresskulder**

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och nuläge	4
1.1	Beskrivning av projektet	4
1.2	Nulägesbeskrivning	4
1.3	Alternativ till projekttiden	6
2.	Nyttan/effekten av projektet	6
2.1	Intern effektivisering	7
2.2	Nollalternativ	7
3.	Omfattning på projektet och benchmarking	7
3.1	Omfattning	7
3.2	Benchmarking	9
4.	Förutsättningar för att lyckas med projektet och nå avsedd nytta	10
5.	Kostnader och finansiering	11
5.1	Projektets kostnader	11
6.	Resursbehov	11
7.	Risker	12
8.	Uppföljning	12

1. BAKGRUND OCH NULÄGE

1.1 Beskrivning av projektet

Många personer boende i tränings- eller försökslägenheter saknar förmåga och resurser att sköta sin vardagsekonomi och göra nödvändiga prioriteringar. De kommer inte vidare till eget boende på grund av hyresskulder eller annan skuldsättning. Stödpersoner i boendena som arbetar praktiskt med personer i deras boenden har behov av att vidareutveckla pedagogiska metoder för att höja klienternas förmåga mot ekonomiskt oberoende och framtida eget boende. De interna samarbetsformerna för att bostadslösa klienter ska få sin ekonomiska situation utredd innan beslut om insats genom tränings- och försökslägenheter fattas behöver vidareutvecklas, så att boendet blir ett steg mot ordinarie hyresmarknad.

Det finns även många personer som söker försörjningsstöd och/eller har hyresskulder som behöver stöd i att strukturera sin vardagsekonomi för att förebygga eller förhindra nya hyresskulder.

Syftena med projektet är att skapa vägar till ordinarie hyresmarknad, ge verktyg för att klara sin vardagsekonomi och förebygga avhysningar på grund av hyresskulder.

Målgrupper är personer som beviljats bistånd till boende i förvaltningens försöks- och träningsboenden samt personer som söker försörjningsstöd och/eller har hyresskulder.

Arbetet ska ske på flera nivåer:

- individuell rådgivning av en budget- och skuldrådgivare.
- de boende utbildas i att hålla i sin vardagsekonomi utifrån arbetsmetoden med hjälp av stödpersoner i boenden.
- arbetsmetoden ska dokumenteras och spridas vidare till andra inom avdelningen för Individ och familj som arbetar med personer som bor i tränings- och försökslägenheter (behandlingsassistenter och familjepedagoger).
- budget- och skuldrådgivaren ger vid behov handledning i arbetsmetoden.
- interna samarbetsformer mellan klienten och budget- och skuldrådgivare, socialsekreterare och behandlingsassistenter vidareutvecklas,
- utöka samarbetet med värdar för att få tidigare signaler om personer som vid upprepade tillfällen inte betalar sin hyra eller varit försenad med hyran,
- personer som söker försörjningsstöd och/eller har hyresskulder erbjuds rådgivning i grupp om vardagsekonomi,
- utvärdera arbetssätten och de interna samverkansformerna.

Arbetsmetod för personer som beviljats bistånd till boende i förvaltningens försöks- och träningsboenden

I samband med att socialsekreteraren utreder ansökan om bistånd till tränings- eller försökslägenhet gör budget- och skuldrådgivaren en ”skuldscanning”: en grundlig genomgång av vardagsekonomin och skulderna. Denne ser över om det finns gamla hyresskulder och pågående ny skuldsättning; om det finns bidrag, utmätningar, skönstaxeringar med mera. Budget- och skuldrådgivaren arbetar på detta sätt aktivt med att undanröja ekonomiska hinder för ett framtida eget boende.

När klienten beviljats bistånd till tränings- eller försökslägenhet träffas behandlingsassistent, klient och budget- och skuldrådgivare. Syftet är att föra upp den ekonomiska rehabiliteringen på agendan samt tydliggöra problembilden och ansvarsfördelningen samt göra en ekonomisk arbetsplan för att klargöra krav och förväntningar under boendetiden.

Arbetet med vardagsekonomin genomförs av två behandlingsassistenter som är utbildade i vardagsekonomi under två dagar av budget- och skuldrådgivarna i projektet och i privatekonomisk rådgivning under fyra dagar av Konsumentverket. Ansvaret för uppföljningen av den ekonomiska arbetsplanen ligger på behandlingsassistenten. Vid behov ges handledning av budget- och skuldrådgivare.

Arbetsmetod för personer som söker försörjningsstöd och/eller har hyresskulder

Rådgivning i grupp om vardagsekonomi till personer som söker försörjningsstöd och/eller har hyresskulder som stöd för att öka möjligheter till att hyror prioriteras och att hopp om att en bättre ekonomi är möjlig ges. Vid nybesök på mottagningsenheten inbjuds alla till grupprådgivning i vardagsekonomi. Inbjudningarna ges även av hyresvärdar, föreningar och andra enheter inom socialtjänsten.

Arbetet genomförs av budget- och skuldrådgivare.

1.2 Nulägesbeskrivning

{Beskriv de olika behov/problem/möjligheter i nuläget är orsaken till att denna idé om projekt har uppstått. Beskriv även orsaken till att dessa behov/problem/möjligheter existerar.}

I dagsläget bor cirka 160 personer i försöks- och träningslägenheter. Ett trettiotal av de som står i kö har inom ramen för projektet Ekonomi i fokus erbjudits ”skuldscanning” och får stöd i vardagsekonomi. Projektet har utbildat ett femtiotal boendestödjare, behandlingsassistenter och familjepedagoger under två halvdagar och ett utvecklingsarbete har påbörjats. Men fortfarande behövs extra insatser av utbildning och regelbunden handledning av budget- och skuldrådgivare i arbetssättet samt uppföljning och revidering av arbetssätt innan metoden med vardagsekonomi är införlivade på enheterna för öppenvård vuxen och barn och ungdom samt på mottagningsenheten för försörjningsstöd. Extra insatser behövs även för att intern samverkan med trepartssamtal och uppföljning av ekonomiska handlingsplaner ska fungera med utredningsenheterna för vuxna och barn- och ungdom.

Några av de erfarenheter som hitintills uppkommit vad gäller personer i kö till och boende i tränings- och försökslägenheter visar på:

- Att beskriva vad och motivera till en ekonomisk genomlysning av den ekonomiska situationen är svårt, framför allt till personer som redan bor i lägenheterna..tt det krävs en samsyn mellan socialsekreterare, boendesamordnare och behandlingsassistent för att klienter ska förstå vikten av kontakten med budget- och skuldrådgivare.
- Att det finns en osäkerhet hos stödpersoner i boenden vid den ekonomiska rådgivningen. Felaktiga råd om avbetalningar med mera till klienter kan leda till mer skada än nytta.
- Att de klienter som fått en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi är mycket nöjda över det konkreta stödet som det innebär.

Personer som kommer i kontakt med mottagningsenheten för försörjningsstöd har ofta svårigheter med att hantera sin vardagsekonomi. Vid hyresskulder ser vi att många återkommer på grund av problem att betala hyror. Många har inkomster men har svårt att prioritera hyra och el-kostnader. De behöver information om vad som händer vid obetalda hyror samt konkret stöd i att strukturera inkomster och utgifter.

1.3 **Alternativ till projektidén**

{Finns det några alternativa lösningar för ovanstående behov/problem/möjligheter än den idé som presenterats under 1? Beskriv det här i så fall.}

2. **NYTTAN/EFFEKTEN AV PROJEKTET**

{Varje projekt som genomförs i staden skall bidra till ökad nytta, antingen genom ökad intern effektivisering eller genom ökad medborgarnytta. Beskriv hur projektet bidrar till hur stöd- och vårdboenden kan utvecklas samt att alla hemlösa kan omfattas av tak över huvudet garantin .}

Nytta av att utveckla arbetsmetoder för ekonomisk genomlysning och för att ge långsiktiga verktyg för att ha en god vardagsekonomi för målgrupperna är:

- Att öka antalet medborgare som får ett eget hyreskontrakt och kommer in på den ordinarie bostadsmarknaden,
- Att öka antalet medborgare som kommer in i tränings- och försöksboenden,
- Att genom ekonomisk rehabilitering öka medborgares möjlighet till att sköta sin vardagsekonomi och i förlängningen bli skuldfria,
- Att de goda erfarenheterna som erhållits i projektets för personer i försöks- och träningslägenheter dokumenteras och sprids. Arbetsättet kommer att spridas genom att stödpersoner i boenden delar med sig av sina erfarenheter och arbetsmetoder till andra stödpersoner.
- Att minska antalet medborgare som blir vräkta från den ordinarie bostadsmarknaden.

2.1 Intern effektivisering

{Hur bidrar projektet till intern effektivisering av förvaltningens/stadens arbete: Beskriv här i mätbara termer den effekt och de verksamhetsnyttor som på längre sikt ska uppnås i och med projektets realiserande genom att besvara en eller flera av nedanstående frågor.

- *Beskriv typen av intern effektivisering.*
- *Hur stor kan nyttan bli i mätbara termer, till exempel X timmar, Y kronor, 50% mer effekt per investerad arbetsmarknadskrona etc*
- *Var någonstans uppstår nyttan? Till exempel viss enhet, hela förvaltningen eller hela staden*

Intern effektivisering sker genom:

- Att genomströmningen i tränings- och försökslägenheterna ökar och fler personer kommer till den ordinarie hyresmarknaden när genomlysning av ekonomin och stöd i vardagsekonomi ges på ett strukturerat sätt, vilket gynnar enheten för öppenvård och IoF som helhet,
- Att samsyn mellan klient, socialsekreterare, stödpersoner i boenden och budget- och skuldrådgivare vad gäller behov av ”ekonomisk rehabilitering” ökar klienternas möjlighet till stöd, vilket gynnar IoF som helhet,
- Att dokumenterade erfarenheter från arbetet kan gynna IoF:s och hela stadens arbete med försöks- och träningslägenheter och med stöd i vardagsekonomi till klienter.
- Att mänskliga och ekonomiska kostnader för hyresskulder och avhysningar inom stadsdelen minskar.

2.2 Nollalternativ

{Vilka blir konsekvenserna om projektet inte genomförs? Beskriv.}

Om projektet inte får medel kommer personer i kö till och i försökslägenheter inte att få det stöd som var tänkt. Den låga genomströmningen på lägenheter kommer att bestå. Det arbetssätt hos behandlingsassistenter/familjepedagoger med att ge verktyg för långsiktig god vardagsekonomi riskerar att avstanna när handledning uteblir. Likaså riskerar former för samverkan i trepart att försvinna.

Arbetet med att långsiktigt minska antalet hyresskulder och avhysningar uteblir.

3. OMFATTNING PÅ PROJEKTET OCH BENCHMARKING

3.1 Omfattning

{Hur skall omfattningen på projektet eller uppdraget vara för att man verkligen skall nå avsedd nytta/effekt? Beskriv omfattningen som en grov aktivitetsplan från ax till limpa. Beskriv också varför just detta projekt ger bäst effekt/nytta.}

Till mottagningsgruppen på försörjningsstöd ansöks härmed om en budget- och skuldrådgivare för att arbeta med ekonomisk rehabilitering för personer i kö till tränings- och försöksboenden och de 160 personer som redan bor där. Budget- och skuldrådgivaren

ansvarar för kontakten med arbetsledare och bosamordnare angående kösystemet för att snabbt komma i kontakt med personerna i kön och deras handläggande socialsekreterare. Efter det gör budget- och skuldrådgivaren en ekonomisk genomlysning och vid behov ekonomisk rehabilitering i form av avbetalningsplaner och en ekonomisk arbetsplan som personen ska följa. I det ingår en introducering av god vardagsekonomi som sedan följs upp löpande av stödpersoner i boendena. Därefter ges regelbundet handledning till stödpersonerna av budget- och skuldrådgivaren.

Budget- och skuldrådgivare ska även hålla i kurser/temadagar för personer som har hyresskulder och/eller riskerar avhysning. Alla personer som det kommer till förvaltningens kännedom om att de har hyresskulder får en skriftlig inbjudan till temadagarna. Samverkansparter och alla enheter på stadsdelsförvaltningen sprider också information om och motiverar till temadagarna.

Tid	Vad	Hur	Ansvarig
September 2011	Projektorganisationen sätts	Styrgruppsmöte: enhetschefer, medarbetare, projektansvarig	Projektansvarig
Oktober	Skuldskanning av alla nyinflyttade till träningslägenheter påbörjas cirka tolv hushåll	Socialsekreterare remitterar till budget- och skuldrådgivare	Enhetschefer på vuxenenheten och öppenvården
	Vardagsekonomi för boende i tränings- och försökslägenheter påbörjas	Stödpersoner i boenden	Enhetschef på öppenvården
	Handledning av budget- och skuldrådgivarna till boendestödjare 1 timme/vecka börjar	Stödpersoner i boenden och budget- och skuldrådgivare	Enhetschef på mottagningsenheten
	Samverkansmöte med värdar	BUS och bitr. enhetschef	Enhetschef på mottagningsenheten
	Informationsblad om kurser/temadagar i vardagsekonomi görs och sprids till alla enheter inom socialtjänsten, i receptionen samt till hyresvärdar, föreningar.	Budget- och skuldrådgivare med hjälp av informationsansvarig	Enhetschef på mottagningsenheten
	Gruppträffarna startar två gånger i månaden	Socialsekreterare och uppsökare börjar att motivera vid nybesök och dela ut informationsblad	
		Budget- och skuldrådgivare	Enhetschef på mottagningsenheten

				för högst 15 personer åt gången	
November	Avstämning styrgruppsmöte	på	Styrgrupp		Projektledare
Februari	Avstämning styrgruppsmöte	på	Styrgrupp		Projektledare
April	Dokumentation metodbok stödpersonerna påbörjas	av för	Stödpersonerna i boendena		Projektledare
Maj	Avstämning styrgruppsmöte	på	Styrgrupp		Projektledare
	Utvärdering projektet påbörjas	av	Projektansvarig		Projektledare
Augusti	Dokumentationen avslutas		Stödpersonerna i boendena och budget- och skuldrådgivarna		Projektledare
	Utvärdering avslutas		Projektledare		
	Styrgruppsmöte		Styrgrupp		Projektledare
September	Projektets erfarenheter presenteras i sdf		Stödpersonerna i boendena och budget- och skuldrådgivare		Projektledare

3.2 Benchmarking

{Har något liknande projekt genomförts i Stockholms stad eller i annan kommun som projektet kan dra nytta av? Nämn här vilka och vad de kan lära projektet.}

Förutom budget- och skuldrådgivare ingår även stödpersoner i boenden och andra som arbetar nära klienter, vilka utbildats och ska ges utrymme för detta. För denna del finns inga utvecklade förebilder ännu även om stödpersonerna tidigare har utbildats för att ta upp vardagsekonomi, främst för funktionshindrade.

4. **FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT LYCKAS MED PROJEKTET OCH NÅ AVSEDD NYTTA**

{Besvara följande frågor:

- *Hur skall det säkerställas att projektresultatet används/tillämpas i verksamheten på det sätt som krävs för att det skall ge avsedd effekt?*

De budget- och skuldrådgivare och stödpersoner i boenden som ska ingå i projektet är fasta medarbetare i stadsdelsförvaltningen. Vikarier sätts in i ordinarie arbetsuppgifter. Tanken är att förvaltningen på detta sätt behåller de erfarenheter projektet ger efter avslut.

- *Vem skall ansvara för projektresultatet efter avslutat projekt? Har denna person tagit på sig det ansvaret? Bör projektet ta fram rutiner för hur projektresultatet skall förvaltas och följas upp efter avslutat projekt?*
- *Vilka är övriga förutsättningar för att projektet verkligen skall lyckas och skapa avsedd verksamhetsnytta? Till exempel att annat projekt levererar i tid, att projektresultatet verkligen implementeras i verksamheten, att KF fattar visst beslut etc}*

Under projekttiden ska samsyn kring vikten av att ge redskap i vardagsekonomi till andra enheter förankras, så att beställande socialsekreterare anser att det ska ingå i utförarens arbetsuppgifter även efter projektidens slut.

Ledningsgruppen för Individ- och familjeomsorgen ansvarar för att projektidén finns kvar efter projektets avslut både hos beställare och hos utförare.

5. **EVIDENSBASERADE MODELLER**

{Enligt avsättningen definition bör insatserna bland annat användas till utveckling av evidensbaserade modeller. Redovisa under denna punkt vilka samt hur evidensbaserade modeller kommer att tillämpas.}

Det finns inga evidensbaserade modeller för detta arbete. Däremot bygger arbetssätten för boende i försöks- och träningslägenheter på motiverande samtal (MI) och delaktighet (KASAM) samt på pedagogiska arbetssätt genom tydliga mallar och pärmar, hemläxor och små konkreta steg för måluppfyllelser (KBT). Det är alla faktorer som anses vara verksamt för att motivera till förändrade förhållningssätt och beteenden.

6. KOSTNADER OCH FINANSIERING

6.1 Projektets kostnader

{Beskriv de uppskattade kostnader som är förknippade med att genomföra projektet – ta med både externa kostnader (konsulter, hårdvara, utbildning, dokumentation etc) och intern resursåtgång (projektmedlemmarnas tid för att genomföra projektet)? Beskriv också de ytterligare kostnader som tillkommer för att projektets nytta verkligen skall realiseras, till exempel införandekostnader, förvaltningskostnader, supportkostnader, utbildningskostnader, årliga driftskostnader etc?}

Projektets totala externa budget beräknas omfatta XXX XXX SEK. Budgeten fördelar sig enligt följande:

- Kostnad för externa konsulter: X.XXX SEK
- Kostnader för inköp av datorer: X.XXX SEK
- Övriga kostnader: X.XXX SEK
- Totalt uppskattar vi att interna resurser kommer att lägga YYY timmar i projektet.

VÅR TEXT:

Projektets totala externa budget beräknas omfatta 1 350 000 SEK. Budgeten fördelar sig enligt följande:

Realiseringskostnader	
Lokal- och kontorskostnader m.m.	44 556
Administrativt påslag	48 056
Externa kostnader	
Leasingkostnader för datorer	10 000
Utbildning	12 000
Summa	114 622
Interna resurser: 4 622 timmar (39,5 tim/vecka*52 vid heltid)	1 232 250

7. RESURSBEHOV

{Redovisa vilka ungefärliga resursbehov som föreligger för att kunna genomföra projektet. Ange den roll som personen skall ha i projektet samt ungefär vilken omfattning i tiden denna roll kommer att innebära.}

Nedan redovisas troligt resursbehov för att projektet ska kunna leverera specificerad nytta:

Namn	Roll/Ansvar	Antal timmar/	Period
------	-------------	---------------	--------

		vecka	
Iréne Lorentzson	Stödperson i boenden	20	2011-09-01 2012-08-31
Kitty Zingius	Stödpersoner i boenden	20	2011-09-01 2012-08-31
Christina Sehlen	Budget- och skuldrådgivare	20	2011-09-01 2012-08-31
Eva Skärvall	Budget- och skuldrådgivare	20	2011-09-01 2012-08-31
Eva Britt Lönnback Yilma	Projektledare och utredare/utvärderare	10	2011-09-01 2012-08-31

8. RISKER

Nedan beskrivs de största riskerna för att de avsedda nyttoeffekterna inte skall kunna nås samt förslag till möjliga åtgärder.

Risker	Åtgärder
Intern samverkan uteblir	Arbetsledare stämmer regelbundet av med medarbetare hur trepartsamtalen och samverkan uppfattas. Erfarenheterna tas upp i styrgruppen. Förankring genom regelbundna möten om information och avstämning med styrgruppen.
Stödpersonerna i boenden ser för många svårigheter med att arbeta med vardagsekonomi	Arbetsledare stämmer regelbundet av hur införlivandet av arbetssättet med vardagsekonomi och handledningen framskrider.
Inga personer eller för få kan motiveras till gruppträffarna	Förankra väl och stämna av regelbundet hos värdar och på andra enheter.

9. UPPFÖLJNING

{Beskriv hur projektet kommer att följas upp för att kunna avgöra att avsedda effekter och mål uppnås}

Projektet dokumenteras under hela projektperioden så att erfarenheterna kan bidra till utveckling av arbetsmetoden och till en verksamhetsutveckling i det ordinarie arbetet.

Tema för dokumentationen är bland andra:

- Arbetsätt som gynnar arbetet med vardagsekonomi tillsammans med personer boende i tränings- och försökslägenheter
- Former som gynnar samarbete och samsyn mellan klient, socialsekreterare, behandlingsassistent/ familjepedagog och budget- och skuldrådgivare bäst

Alla klienter som ingår i projektet kommer att få ett formulär för att där skatta hur han/hon uppfattar arbetsmetoden i maj/juni.

Hur projektets syfte har uppnåtts vad gäller antalet nyinkomna hyresskulder kommer att jämföras med tidigare år.

Andra frågor som kommer att behandlas är:

- Ger en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi till personer i tränings- och försöksboende effekter avseende deras ekonomi?
- Ger en ekonomisk genomlysning och stöd i vardagsekonomi till personer i tränings- och försöksboende effekter avseende möjligheter till eget boende?
- Kan temadagar om vardagsekonomi för personer med hyresskulder användas som förebyggande arbete för att minska hyresskulder och avhysningar?